

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

4^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑΣ

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΜΟΥΡΟΥΖΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΚΟΥΤΣΟΥΡΗ ΕΥΓΕΝΙΑ

ΚΟΚΚΙΝΙΔΟΥ ΕΥΘΥΜΙΑ

ΚΟΥΣΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΚΑΔΟΓΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

ΜΑΛΙΑ ΜΑΡΙΟΛΑ

ΣΑΒΒΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ-ΕΛΕΝΗ

ΝΕΟΦΥΤΙΔΟΥ ΑΦΡΟΔΙΤΗ

ΛΑΣΚΑΡΟΓΛΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

ΝΙΚΚΟΥ ΜΑΡΙΛΕΝΑ

ΞΟΜΑΛΗ ΡΑΦΑΗΛΙΑ-ΑΘΑΝΑΣΙΑ

ΜΑΧΑΙΡΟΠΟΥΛΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΗΣ ΣΩΤΗΡΗΣ

ΛΙΤΣΑ ΕΥΤΥΧΙΑ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣ

ΜΠΑΤΙΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: ΝΤΡΙΚΟΥ ΘΑΛΕΙΑ

Αθλητικοί αγώνες στην αγορά των Φαιάκων

Τώρα καιρός να βγούμε, να δοκιμαστούμε στα πολλά αγωνίσματα·

να 'χει κι ο ξένος, στην πατρίδα του όταν φτάσει, να διηγάται
125 στους δικούς του πόσο υπερβάλλουμε τους άλλους στην πυγμαχία, την πάλη, στο άλμα και τον δρόμο.» [...]

132 Και φτάνοντας στην αγορά, κόσμος πολύς μαζεύτηκε, μυριάδες. Εκεί σηκώθηκαν να πιάσουν τα αγωνίσματα άξιοι νέοι και πολλοί. [...].

145-6 Τότε ξεκίνησαν να παραβγούν στο τρέξιμο· [...] κι όρμησαν όλοι τους, πετώντας και σηκώνοντας σύννεφα σκόνης.

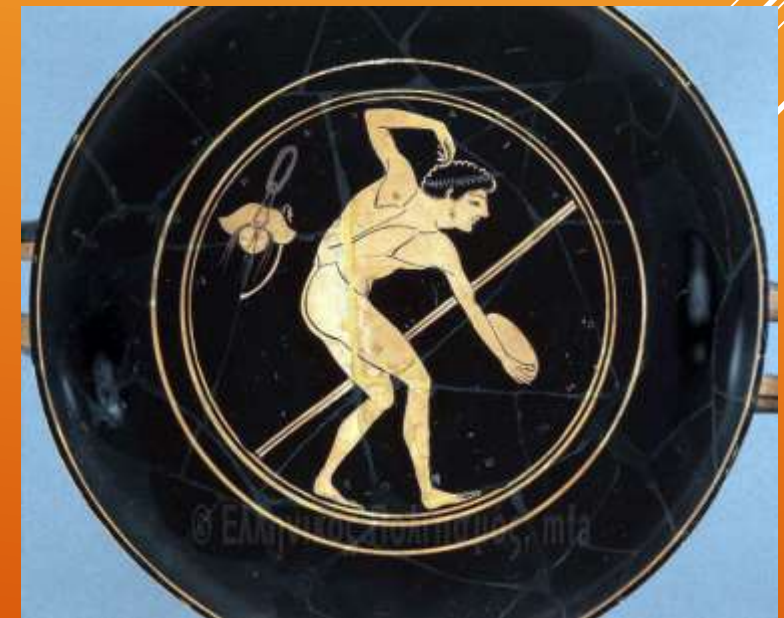
Στο τρέξιμο ξεχώρισε κατά πολύ ο Κλυτόνηος· [...].

153 Μετά δοκίμασαν την ανελέητη πάλη· σ' αυτήν ο Ευρύαλος νίκησε τους καλύτερους.

155 Ανώτερος στο άλμα από τους άλλους ο Αμφίαλος φάνηκε, στον δίσκο τούς ξεπέρασε όλους βγαίνοντας πρώτος ο Ελατρεύς,

στην πυγμαχία ο Λαοδάμας, του Αλκινόου ο γενναίος γιος.

ραψωδία θ

ΑΛΙΜΟΝΟ, ΜΑΡΔΟΝΙΕ, ΕΝΑΝΤΙΑ
ΣΕ ΠΟΙΟΥΣ ΑΝΔΡΕΣ ΜΑΣ ΕΦΕΡΕΣ
ΝΑ ΠΟΛΕΜΗΣΟΥΜΕ, ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ
ΑΝΔΡΕΣ ΠΟΥ ΔΕΝ ΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΙ
ΓΙΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΑΛΛΑ ΓΙΑ ΑΡΕΤΗ!

(Πέρσης στρατηγός όταν έμαθε ότι οι Έλληνες αγωνίζονται
στούς Όλυμπιακούς Αγώνες με έπαθλο ένα στεφάνι από κλαδί αγριελιάς)

ΗΡΟΔΟΤΟΣ (8,26)

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

- Σύμφωνα με τον Πλάτωνα {Νόμοι, Α, 6} τα τρία πρώτα αγαθά στον άνθρωπο είναι η υγεία, το κάλλος και η δύναμη στο δρόμο.
- Τα δυο έπη του Ομήρου, η Οδύσσεια και η Ιλιάδα, μας φέρνουν σε επαφή με μια κοινωνία όπου ο αθλητισμός έχει εισδύσει σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής, δημόσιας και καθημερινής.
- Η πάλη ήταν πολύ δημοφιλής στην αρχαία Ελλάδα γι' αυτό και ήταν ανάμεσα στα αγωνίσματα που δόθηκαν προς τιμήν του αποθανόντος ήρωα του Τρωικού πολέμου και παιδικού φίλου του Αχιλλέα, του Πατρόκλου τα γνωστά ως «άθλα επί Πατρόκλω». Ωστόσο, οι περιγραφές «άθλων» και παιχνιδιών που συναντούμε στα ομηρικά έπη θεωρείται ότι αντικατοπτρίζουν μυκηναϊκές παραδόσεις.
- Η πρώτη πραγματική περιγραφή αγώνων απαντά στη *Ιλιάδα* (Ψ 256 - Ω 6) και αφορά στα «επιτάφια άθλα» που οργάνωσε ο Αχιλλέας προς τιμήν του νεκρού Πατρόκλου. Αλλά και στην *Οδύσσεια* (θ 97-253), ο βασιλιάς των Φαιάκων Αλκίνοος οργανώνει αγώνες προς τιμήν του Οδυσσέα. Και στις δύο περιγραφές, το λεξιλόγιο που χρησιμοποιείται είναι πλούσιο και λεπτομερές, στοιχείο που ενδεχομένως υποδηλώνει μια μακρά παράδοση αγώνων στο μυκηναϊκό κόσμο.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ

- Η Ιλιάδα και η Οδύσσεια προσφέρουν πλήρη περιγραφή αθλητικών αγώνων που διεξάγονταν κατά τη Γεωμετρική περίοδο (8^{ος} αιώνας – αρχές 7^{ου} αιώνα π.Χ.): αρματοδρομίες, πυγμαχία, πάλη, δρόμος, σπλομαχία, δισκοβολία, τοξοβολία και ακόντιο.
- Στην Ιλιάδα γίνεται εκτενής αναφορά στους επιτάφιους άθλους που οργάνωσε ο Αχιλλέας τον νεκρό αγαπημένο του φίλο Πάτροκλο.
- Στην Οδύσσεια οι αγώνες διενεργούνται σε διαφορετικό περιβάλλον, ως μέρος της πλούσιας φιλοξενίας που προσέφεραν οι Φαίακες στον Οδυσσέα κατά την παραμονή του στο νησί.
- Στην ομηρική κοινωνία, η αθλητική διάκριση είναι για τον ήρωα το μέσον για να επιδείξει αρετή και να κερδίσει κοινωνική αναγνώριση γιατί με την άσκηση και την ευγενή άμιλλα ο αθλητής δείχνει όχι μόνο τη σωματική του δύναμη αλλά και τη γενναιότητά του όπως και την ευφυΐα του, επομένως και την αρετή του.
- Από πολλές απόψεις το αθλητικό πνεύμα είναι εφάμιλλο με το ηρωικό πνεύμα: κάθε ήρωας ως άλλος αθλητής προσπαθεί να ξεπεράσει και να νικήσει τους άλλους αθλητές γι' αυτό και η ομηρική κοινωνία περιβάλλει με μεγάλη εκτίμηση τους αθλητές.
- Ο Ευρύλαος προκάλεσε τον Οδυσσέα να λάβει μέρος στους αγώνες. Ο Οδυσσέας θεώρησε την πρόκληση μεγάλη ταπείνωση και προσβολή της αρετής του γι' αυτό και έλαβε μέρος στη δισκοβολία. Οι Φαίακες τον επιβραβεύουν για την υπεροχή του στο συγκεκριμένο αγώνισμα.
- Η αρετή λοιπόν και η κοινωνική αναγνώριση αποτελούν σημαντικές όψεις για τον αθλητή τα ομηρικά χρόνια.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ

Ο Όμηρος στην 23η ραψωδία της Ιλιάδας περιγράφει με κάθε λεπτομέρεια τους αγώνες προς τιμή του νεκρού φίλου του Αχιλλέα, Πάτροκλου, «τα άθλα επί Πατρόκλω», μία σειρά αγωνισμάτων στα οποία υπήρχαν και αγώνες δρόμου. Έχουμε ακόμη τους αγώνες προς τιμή του νεκρού Λεωνίδα στη Σπάρτη, του Οιδίποδα στη Θήβα, του Μιλτιάδη στη Θράκη κ.α.

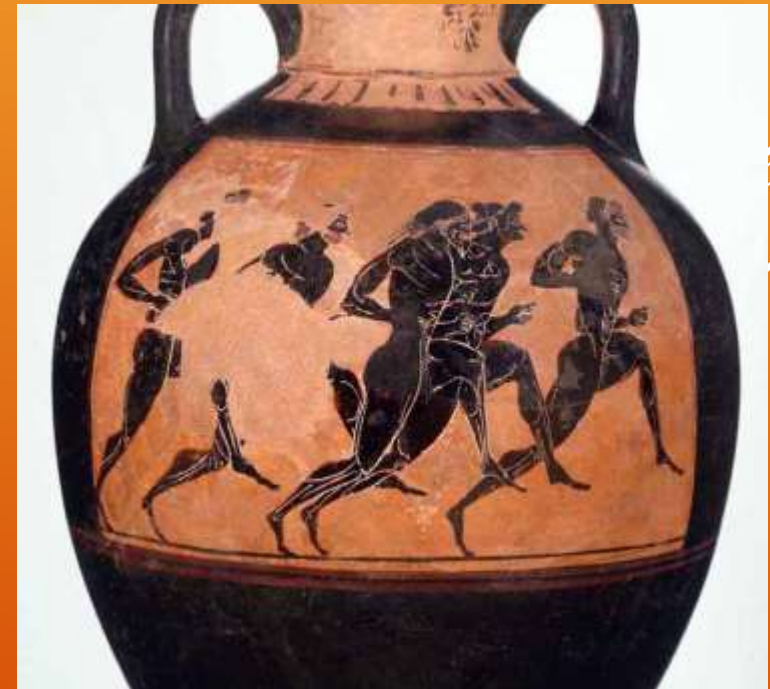
Αγώνες δρόμου οργάνωσε, ακόμη και ο Ηρακλής μεταξύ των 5 αδελφών του στην Ολυμπία, τους Ιδαίους Δάκτυλους, καθιερώνοντας έτσι τον πρόδρομο των μετέπειτα Ολυμπιακών Αγώνων. Ο νικητής θα έπαιρνε στεφάνι από αγριελιά φτιαγμένο από τον ίδιο τον Ηρακλή. Μια άλλη αφορμή για αγώνες δρόμου στην αρχαία εποχή ήταν και η εκλογή συζύγου για τις κόρες των ηγεμόνων η οποία κρινόταν από το αποτέλεσμα μιας τέτοιας αναμέτρησης.

Αυτό έκανε ο Ικάριος, ο βασιλιάς της Σπάρτης για την κόρη του, τη γνωστή Πηνελόπη που παντρεύτηκε τον νικητή του αγώνα, τον Οδυσσέα.

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

Στην Οδύσσεια, ο Αλκίνοος, βασιλιάς των Φαιάκων, ανακοινώνει τους αγώνες προς τιμήν του φιλοξενούμενού του Οδυσσέα. Πριν αρχίσουν, τρώνε και πίνουν, ακούγοντας το Δημόδοκο να τραγουδάει για τις περιπέτειες του Οδυσσέα. Μετά αρχίζουν οι αγώνες του δρόμου, της πάλης, της αρματοδρομίας, της δισκοβολίας και της πυγμαχίας. Αυτή τη φορά συμμετέχουν και Φαίακες, αλλά δεν απονέμονται έπαθλα.

Στην Οδύσσεια περιγράφονται αγώνες «φιλοξενίας» με ψυχαγωγικό χαρακτήρα και χωρίς έπαθλα. Η μόνη ανταμοιβή για τους νικητές στην Οδύσσεια ήταν η χαρά της νίκης.

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

Στην ελληνική μυθολογία με το όνομα Λαοδάμας αναφέρεται ο πιο αγαπημένος γιος του βασιλιά των Φαιάκων Αλκινόου και της Αρήτης. Ο Λαοδάμας ήταν σύμφωνα με την Οδύσσεια ο καλύτερος και ο πιο ευγενικός από όλους τους νεαρούς Φαίακες. Παρεχώρησε το κάθισμά του στον Οδυσσέα, καθίζοντάς τον έτσι δίπλα στον πατέρα του και βασιλιά, ενώ τον παρότρυνε να πάρει μέρος στα αγωνίσματα.

Ο Ευρύλαος ήταν γιος του Ναυβόλου από τη Σχερία, για τον οποίο η Οδύσσεια αναφέρει(θ 115) ότι ήταν ο ωραιότερος από τους Φαίακες μετά τον πρίγκηπα Λαοδάμαντα και στον στ 153 της ραψωδίας θ ότι διακρίθηκε στην πάλη .

Αμφίαλος είναι ένας από τους νεαρούς ευγενείς Φαίακες που πήγαν στους αγώνες τους οποίους διοργάνωσε ο Αλκίνοος προς τιμή του Οδυσσέα. Σε αυτούς τους αγώνες ο Αμφίαλος ήταν πρώτος στο άλμα. Ο Αμφίαλος αναφέρεται στην Οδύσσεια του Ομήρου (ραψωδία θ, στίχοι 114 και 128), όπου παρατίθενται το όνομα του πατέρα του (Πολύνης) και το όνομα του παππού του (Τέκτονας).

Ελατρέας (Ελατρεύς) είναι γνωστό ένα μέλος της αριστοκρατίας των Φαιάκων. Αυτός ο Φαίακας ευγενής αναφέρεται στην Οδύσσεια (ραψωδία θ, στίχοι 111, 129) ως ο καλύτερος στη δισκοβολία από όλους: «δίσκω δ' αυ πάντων πολύ φέρτατος ήεν Ελατρεύς»(θ 129).

Στην ελληνική μυθολογία με το όνομα Κλυτόνης είναι γνωστός ένας γιος του Αλκινόου, βασιλιά των Φαιάκων. Ο Κλυτόνης ήταν αδελφός του Λαοδάμα και του Αλίου. Στην Οδύσσεια αναφέρεται ότι ο «αντίθεος» (δηλαδή «θεϊκός») Κλυτόνης αναδείχθηκε νικητής σε αγώνα δρόμου με τους αδελφούς του ως «ταχύς σταδιοδρόμος»: πέρασε τους άλλους σε τόσο μήκος όσο ένα χωράφι που οργώνουν δύο μουλάρια σε μία ημέρα.

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

Ο ΔΡΟΜΟΣ

- ▶ Το παλαιότερο και σημαντικότερο άθλημα των Ολυμπιακών αγώνων ήταν ο δρόμος. Ο νικητής του σταδίου δρόμου ήταν εκείνος που έδινε και το όνομα του στην Ολυμπιάδα. Εφευρέτες του αγωνίσματος θεωρούνται διάφορα μυθικά πρόσωπα. Ανάμεσα τους ο γνωστός ήρωας Ηρακλής και οι Κουρήτες κ.α. Στους αγώνες οι δρομείς έτρεχαν με γυμνά πόδια . Αρχικά φορούσαν και ένα περίζωμα το οποίο όμως αργότερα καταργήθηκε. Σύμφωνα με την παράδοση στη 15η Ολυμπιάδα 720π.Χ.
- ▶ Ο Όρσιππος από τα Μέγαρα στέφθηκε νικητής στο αγώνισμα του σταδίου κατά τους 15ους (720 π.Χ.) Ολυμπιακούς αγώνες της αρχαιότητας. Ήταν ο μοναδικός από τους αθλητές, ο οποίος έτρεξε γυμνός, και σύμφωνα με τον ιστορικό του 2ου αιώνα μ.Χ. Πausanias, άφησε σκόπιμα να πέσει το περίζωμα και συνέχισε να τρέχει γυμνός. Μέχρι την εποχή του Ορσίππου οι αθλητές έτρεχαν φορώντας το περίζωμα, ένα ιμάτιο δεμένο γύρω από τη μέση τους . Ο Όρσιππος όμως , συνειδητοποίησε ότι ιμάτιο αυτό περιόριζε την ορμή και την ταχύτητα του, γι' αυτό στα τελευταία μέτρα το έλυσε και τερμάτισε γυμνός. Ο Όρσιππος μάλιστα νίκησε σε αυτήν την Ολυμπιάδα. Από τότε και μετά καθιερώθηκε οι αθλητές να αγωνίζονται γυμνοί.
- ▶ Στους Ολυμπιακούς αγώνες υπήρχαν πολλά είδη δρόμων.

✓ Για τους αρχαίους Έλληνες ο αγώνας δρόμου ήταν το σπουδαιότερο και το πιο δημοφιλές άθλημα. Ο Όμηρος μιλώντας για τον Αχιλλέα μας λέει ότι ήταν “πόδας ωκύς” (γρήγορος στα πόδια) και αξιολογεί αυτή την ικανότητα ως την πιο σημαντική από τις φυσικές αρετές.

✓ Ο αγώνας δρόμου κυριάρχησε ως αθλητική αναμέτρηση σε όλο τον αρχαίο κόσμο, αφού η ταχύτητα των ποδιών ήταν το μεγαλύτερο πλεονέκτημα με το οποίο ένας νέος διακρινόταν όχι μόνο στον αθλητικό στίβο αλλά και ως πολεμιστής στον πόλεμο.

Ο αγώνας δρόμου ήταν επίσης ένα αθλητικό γεγονός που έκρινε και εκτός σταδίων πολλά θέματα της καθημερινότητας. Δύο αντίπαλοι έτρεχαν σε αγώνα δρόμου για να επιλύσουν τη διαφορά τους και ο νικητής ήταν αυτός που είχε και το δίκιο στη διαμάχη.

✓ Οι “αγώνες” είχαν ως αφετηρία την έμφυτη τάση του ανθρώπου να ξεπεράσει τα επιτεύγματα των άλλων ανθρώπων με ειρηνικά μέσα και να διακριθεί αφού η ταχύτητα των ποδιών ήταν το μεγαλύτερο πλεονέκτημα με το οποίο ένας νέος διακρινόταν όχι μόνο στον αθλητικό στίβο αλλά και ως πολεμιστής στον πόλεμο.

✓ Οι αρχαίοι Έλληνες εύρισκαν πολλές ευκαιρίες για να τελέσουν αγώνες δρόμου, για χαρά, για την άσκηση του σώματος ή για τη λατρεία θεών και νεκρών. Οι μεγάλοι Πανελλήνιοι Αγώνες ήταν: τα Πύθια, τα Ίσθμια, τα Νέμεα και ο κορυφαίος όλων, οι Ολυμπιακοί Αγώνες.

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

Όνομα: Κλυτόνης

Αγώνισμα: τρέξιμο

Στίχοι (154-154):

*Τότε ξεκίνησαν να παραβγούν στο τρέξιμο/[...]κι όρμησαν
όλοι τους,
Πετώντας και σηκώνοντας σύννεφα σκόνης.
Στο τρέξιμο ξεχώρισε κατά πολύ ο Κλυτόνης[...].*

Ο **Μαραθώνιος** είναι αγώνας αντοχής δρόμου κάλυψης επίσημης απόστασης 42,195 χιλιομέτρων, που περιλαμβάνεται πλέον στα σύγχρονα ολυμπιακά αθλήματα

Ο αγώνας ονομάζεται έτσι από την ιστορική διαδρομή του Αθηναίου στρατιώτη ημεροδρόμου Φειδιππίδη που μετά τη μάχη του Μαραθώνα (490 π.Χ.) έτρεξε από το πεδίο της μάχης στην Αθήνα για να μεταφέρει τα νικητήρια νέα με τη λέξη «**νενικήκαμεν**». Η ιστορική ακρίβεια αυτού του γεγονότος επιβεβαιώνεται από τον Φιλόστρατο, που αναφέρεται στο θεσμό των στρατιωτών ημεροδρόμων αγγελιαφόρων, τον Ηρόδοτο, τον Πλούταρχο και τον Λουκιανό.

Ιστορία

Ο Μαραθώνιος προέρχεται από την ιστορία ενός Έλληνα αγγελιοφόρου. Σύμφωνα με αυτή, ο Μιλτιάδης αμέσως μετά την περίφημη εκείνη μάχη απέστειλε τον Φειδιππίδη, που θεωρούνταν ο ταχύτερος τότε ημεροδρόμος του αθηναϊκού στρατού, από το πεδίο του Μαραθώνα στην Αθήνα για να αναγγείλει τη νίκη κατά των Περσών. Λέγεται ότι έτρεξε όλη την απόσταση χωρίς διακοπή και μπήκε στην Συνέλευση της Βουλής, όπου αναφώνησε "Νενικήκαμεν" (νικήσαμε) πριν καταρρεύσει και πεθάνει.

ΑΜΦΙΑΛΟΣ

- ❖ Στ. 155 : ανώτερος στο άλμα από τους άλλους ο **Αμφιάλος** φάνηκε
- ❖ το άλμα εις μήκος είναι ένα κλασικό αγώνισμα στίβου των Ολυμπιάδων, είναι το μόνο γνωστό αγώνισμα άλματος από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του πεντάθλου της αρχαίας Ελλάδας, και πρώτη φορά διοργανώθηκε το 708 π.χ.^[1] όλα τα γεγονότα που συνέβησαν στους Ολυμπιακούς Αγώνες αρχικά υποτίθεται ότι λειτουργούσαν ως μία μορφή εκπαίδευσης για τον πόλεμο.

Στην ελληνική μυθολογία με το όνομα Αμφιάλος είναι γνωστός ένας από τους νεαρούς ευγενείς Φαίακες που πήγαν στους αγώνες τους οποίους διοργάνωσε ο Αλκίνοος προς τιμή του Οδυσσέα. Σε αυτούς τους αγώνες ο Αμφιάλος ήταν πρώτος στο άλμα. (ραψωδία θ, στίχοι 114 και 128)

Το άλμα εις μήκος είναι ένα από τα αγωνίσματα του στίβου.
Οι αθλητές συνδυάζουν ταχύτητα, δύναμη και ευκινησία σε μία προσπάθεια να πηδήξουν όσο το δυνατόν πιο μακριά από σταθερό σημείο απογείωσης.
Μαζί με το άλμα εις τριπλούν, τα δύο αγωνίσματα που μετρούν το άλμα ως απόσταση αναφέρονται ως «οριζόντια άλματα». Η ιστορία του ξεκινά από τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αρχαίας Ελλάδας.

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

Η πάλη είναι αρχαίο ολυμπιακό άθλημα, στο οποίο δυο άνδρες πάλευαν και ο δυνατότερος στεφόταν νικητής. Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν τον νικητή της πάλης σπουδαιότερο όλων, αυτός είναι και ο λόγος που στο αρχαίο ολυμπιακό πένταθλο, ο τελικός νικητής ήταν ο νικητής του 5ου στη σειρά αγωνίσματος, της πάλης. Το παγκράτιο στην Αρχαία Ελλάδα ήταν μια μορφή πάλης.

Στις μέρες μας έχουμε την ελληνορωμαϊκή πάλη και την ελευθέρα πάλη. Η πάλη αποτελεί ένα πολύ όμορφο άθλημα, που γυμνάζει τους νέους, σωματικά και πνευματικά. Η Ελλάδα, έχει μεγάλη παράδοση στο άθλημα, με αρκετούς ολυμπιονίκες και πρωταθλητές κόσμου ή Ευρώπης.

- ▶ Η πάλη είναι αρχαίο ολυμπιακό άθλημα, στο οποίο δυο άνδρες πάλευαν και ο δυνατότερος στεφόνταν νικητής. Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν τον νικητή της πάλης σπουδαιότερο όλων. Αυτός είναι και ο λόγος που στο αρχαίο ολυμπιακό πένταθλο, ο τελικός νικητής ήταν ο νικητής του 5ου στη σειρά αγωνίσματος, της πάλης

Ο ΕΥΡΥΛΑΟΣ ΗΤΑΝ ΓΙΟΣ ΤΟΥ ΝΑΥΒΟΛΟΥ ΑΠΟ ΤΗ ΣΧΕΡΙΑ, ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΑΝΑΦΕΡΕΙ (Θ 115) ΟΤΙ ΗΤΑΝ Ο ΠΡΑΙΟΤΕΡΟΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΑΙΑΚΕΣ ,ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΠΡΙΓΚΗΠΑ ΛΑΟΔΑΜΑΝΤΑ ,ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΣΤ 153 ΤΗΣ ΡΑΨΩΔΙΑΣ Θ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΟΤΙ ΔΙΑΚΡΙΘΗΚΕ ΣΤΗΝ ΠΑΛΗ .

ΣΤΗΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΠΡΟΣΩΠΟ ΤΟΥ:

▶ Στους στίχους 153-154:

*«Μετά δοκίμασαν την ανελέητη πάλη · σ' αυτήν ο Ευρύαλος νίκησε
τους καλύτερους.»*

▶ Στους στίχους 190-196:

Τότε πετάχτηκε ο Ευρύαλος, προκλητικός κι εριστικός:

*«Όχι, δεν είσαι, ξένε, ένας που ξέρει από αγώνες,
όποιους και όσους συνηθίζει ο άλλος κόσμος.
Μάλλον μου φαίνεσαι κάποιος που τριγυρίζει
με το πολύκωπο καράβι του, σε ναυτεμπόρους αρχηγός,
κι άλλο δεν σκέφτεται απ' το φορτιό και τηνπραμάτεια,
ό,τι κερδίσει αρπάζοντας – πάντως αθλητικός δεν μοιάζεις.»*

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

Η ΠΥΓΜΑΧΙΑ

Υπάρχουν αρχαιολογικά και καλλιτεχνικά ευρήματα τα οποία χρονολογούνται στη Μινωική και Μυκηναϊκή περίοδο, και πολλοί θρύλοι μνημονεύουν τις απαρχές του αθλήματος. Ένας από αυτούς αναφέρει πως ο Θησέας, ήρωας από την Αθήνα, εφηύρε ένα τύπο πυγμαχίας στον οποίο οι διαγωνιζόμενοι βρίσκονταν σε καθιστή θέση ο ένας απέναντι στον άλλο και αντάλλασσαν γροθιές μέχρι ένας από αυτούς να μη μπορεί να συνεχίσει ή να πεθάνει. Με την πάροδο του χρόνου, οι πυγμαχοί μαχόταν πλέον σε όρθια θέση και άρχισαν να καλύπτουν τα χέρια τους, καθώς και να τυλίγουν την περιοχή των χεριών τους κάτω από τους αγκώνες με ύφασμα, ωστόσο πέρα από αυτό τον εξοπλισμό κατά τα άλλα μαχόταν γυμνοί

Η πυγμαχία είναι ένα από τα αθλήματα που έχουν τις ρίζες του στην αρχαία Ελλάδα. Οι πρώτες αναφορές στην αρχαιοελληνική πυγμαχία έρχονται από τον Όμηρο στην Ιλιάδα, ενώ σκηνές πυγμάχων που μάχονται έχουν αποτυπωθεί και σε παλαιότερα αγγεία. Ταξιδεύοντας πίσω στον χρόνο, και συγκεκριμένα στον 8^ο αιώνα π.Χ., θα βρούμε τις πρώτες αναφορές στην Ιλιάδα του Ομήρου. Σύμφωνα με τον ποιητή, οι πολεμιστές οργάνωναν αγώνες πυγμαχίας σαν φόρο τιμής στους πεσόντες, ενώ αγώνες είχαν διεξαχθεί και στην μνήμη του Πάτροκλου στο τέλος του Τρωικού Πολέμου. Μάλιστα, μετά τους αγώνες προς τιμήν του πιστού φίλου του Αχιλλέα, ο Έλληνες συμπεριέλαβαν την πυγμαχία και στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ακόμα, ο ίδιος ο Όμηρος εξηγεί ότι οι κανόνες του παιχνιδιού άλλαζαν από πόλη σε πόλη και ανάλογα με την κοινωνική περίσταση, αλλά το άθλημα παρέμενε το ίδιο σε όλη την αρχαία Ελλάδα. Ωστόσο, γνωρίζουμε ότι οι βασικοί κανόνες δεν αλλάζουν και ότι η πυγμαχία στην αρχαία Ελλάδα ήταν πολύ πιο σκληρό άθλημα από αυτό που όλοι ξέρουμε σήμερα. Αρχικά, η μεγαλύτερη διαφορά με το σημερινό άθλημα της πυγμαχίας είναι ότι δεν υπήρχαν ξεχωριστές κατηγορίες αθλητών βάσει κιλών. Όλοι οι αθλητές έπαιζαν μαζί ανεξαρτήτου βάρους και η επιλογή των ζευγαριών ήταν τυχαία. Ακόμα, ο αγώνας δεν σταμάταγε όταν ένας αθλητής μάτωνε, ενώ δεν υπήρχαν γύροι, διαλείμματα, σύστημα μέτρησης βαθμών κλπ. Φυσικά υπήρχε διαιτητής που επιτηρούσε τους αθλητές, αλλά ο τρόπος που επέβαλε τους κανόνες ήταν πολύ διαφορετικός. Όπως έχουμε δει σε σκηνές πυγμαχίας πάνω σε αγγεία, αλλά και από ιστορίες της εποχής, γνωρίζουμε ότι ο διαιτητής έφερε ένα μαστίγιο με το οποίο κτυπούσε τους αθλητές όταν έκαναν παραβάσεις. Αναφορές στην πυγμαχία έχουμε και στην Μινωική και Μυκηναϊκή περίοδο, με μύθους, θρύλους και απεικονίσεις σκηνών από τους αγώνες σε αντικείμενα της εποχής. Επιπλέον, ο ιστορικός Φλάβιος Φιλόστρατος από την Αθήνα που έζησε από το 240 π.Χ. μέχρι το 170 π.Χ. έγραψε ότι οι ρίζες του αθλήματος βρίσκονται στην αρχαία Σπάρτη.

ΔΙΣΚΟΒΟΛΙΑ

Στον δίσκο τους ξεπέρασε όλους βγαίνοντας πρώτος ο Ελατρεύς.

ΙΣΤΟΡΙΑ

- ▶ Η δισκοβολία ήταν ένα αγαπητό αγώνισμα για τους Αρχαίους Έλληνες, γεγονός που φαίνεται και από την τέχνη τους. Κατά την ελληνική παράδοση αυτός που εφηύρε τη δισκοβολία ήταν ο Περσέας.
- ▶ Ο Δίσκος στην Αρχαιότητα
- ▶ Η λέξη δίσκος από την αρχή δε σήμαινε τίποτε άλλο από ένα βαρύ αντικείμενο από πέτρα ή μέταλλο, το οποίο θα μπορούσε να ρίξει κάποιος, με σκοπό να αποδείξει τη δύναμή του και κατά συνέπεια την υπεροχή του στο είδος αυτού του αθλήματος. Ο δίσκος που έριξε ο Οδυσσεύς στη χώρα των Φαιάκων, σύμφωνα με τον Όμηρο, ήταν από πέτρα, μια ένδειξη ότι ο πέτρινος δίσκος προηγήθηκε χρονικά του μετάλλινου.

- ▶ Νικητής στο αγώνισμα της δισκοβολίας ανακηρυσσόταν εκείνος ο δισκοβόλος που έριχνε σε μεγαλύτερη απόσταση το δίσκο. Δεν είναι γνωστό πόσες προσπάθειες-δισκιές έριχνε ο κάθε ρίπτης προκειμένου να γίνει η τελική κρίση μεταξύ των δισκοβόλων. Πιθανόν να έριχναν από τρεις βολές γενικά στις ρίψεις λόγω της ιερότητας του αριθμού 3.
- ▶ Το σημείο της πτώσεως του δίσκου σημειωνόταν με γραμμή ή με κάποιο αντικείμενο και λεγόταν «πτώσεις, ίχνος, σήμα, τέρμα». Τοποθετούσαν ένα ξύλινο αιχμηρό πασσαλίσκο. Έτσι η μέτρηση της επίδοσης του αθλητή στη ρίψη άρχιζε από τη βαλβίδα και τελείωνε στο σημείο τοποθέτησης του πασσαλίσκου.

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΔΙΣΚΟΒΟΛΙΑ

- Ο αθλητής ρίχνει ένα δίσκο σε προσπάθεια να πετύχει μεγαλύτερη απόσταση ρίψης από τους ανταγωνιστές του. Αγώνισμα που προέρχεται από την Αρχαία Ελλάδα, συμπεριλαμβάνονταν στο ελληνικό πένταθλο, το οποίο μπορεί να χρονολογηθεί τουλάχιστον στο 708 π.Χ., και είναι μέρος του σύγχρονου δεκάθλου.

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

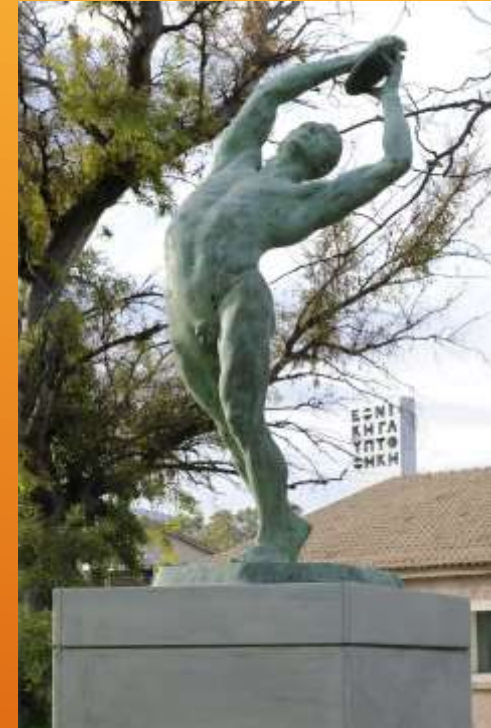
- Η δισκοβολία ότι ήταν ένα αγαπητό αγώνισμα για τους Αρχαίους Έλληνες, φαίνεται και στην τέχνη τους. Κατά την ελληνική παράδοση αυτός που εφηύρε τη δισκοβολία ήταν ο Περσέας, ο οποίος κατά τη συμμετοχή του σε επιτάφιους αγώνες, έριξε το δίσκο και σκότωσε άθελά του, τον παππού του Ακρίσιο. Ο Απόλλωνας, σε αγώνισμα δισκοβολίας σκοτώνει το φίλο του Υάκινθο. Γενικά, λόγω της φύσης του, ο δίσκος από τους προϊστορικούς χρόνους συνδέεται με πολλά θανατηφόρα ατυχήματα. Επίσης η δισκοβολία περιγράφεται στην Ιλιάδα και στην Οδύσσεια.

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

- Η λέξη δίσκος από την αρχή δε σήμαινε τίποτε άλλο από ένα βαρύ αντικείμενο από πέτρα ή μέταλλο, το οποίο θα μπορούσε να ρίξει κάποιος, με σκοπό να αποδείξει τη δύναμή του και κατά συνέπεια την υπεροχή του στο είδος αυτού του αθλήματος. Ο δίσκος που έριξε ο Οδυσσέας στη χώρα των Φαιάκων, σύμφωνα με τον Όμηρο, ήταν από πέτρα, μια ένδειξη ότι ο πέτρινος δίσκος προηγήθηκε χρονικά του μεταλλινού. Οι Αρχαίοι Έλληνες συνήθιζαν την επιφάνεια του δίσκου να την διακοσμούν με αθλητικές παραστάσεις, με ζώα, με πτηνά.

Ο ΔΊΣΚΟΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΪΟΤΗΤΑ

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

- ▶ Η βαλβίδα που χρησιμοποιούσαν οι δισκοβόλοι της αρχαιότητας είχε σχήμα παραλληλόγραμμου το οποίο ήταν ανοιχτό από πίσω, δηλαδή από εκεί που έμπαινε ο αθλητής. Η βαλβίδα που χρησιμοποιούσαν οι δισκοβόλοι της αρχαιότητας είχε σχήμα παραλληλόγραμμου το οποίο ήταν ανοιχτό από πίσω, δηλαδή από εκεί που έμπαινε ο αθλητής.

ΒΑΛΒΪΔΑ ΡΪΨΗΣ

Τόξου θέσις (Προκήρυξη αγώνα τόξου)
Περιληπτική αναδιήγηση ραψωδία φ στίχοι 303-473:
φ 303-473

Υποκινημένη από την Αθηνά, η Πηνελόπη πήρε από την αίθουσα κειμηλίων το τόξο του Οδυσσέα, θρήνησε κρατώντας το, κατέβηκε στο «μέγαρο» και προκήρυξε αγώνα μεταξύ των μνηστήρων με έπαθλο την ίδια· δήλωσε δηλαδή ότι θα παντρευόταν αυτόν που θα τεντώσει το τόξο και θα περάσει το βέλος μέσα από δώδεκα πελέκια.

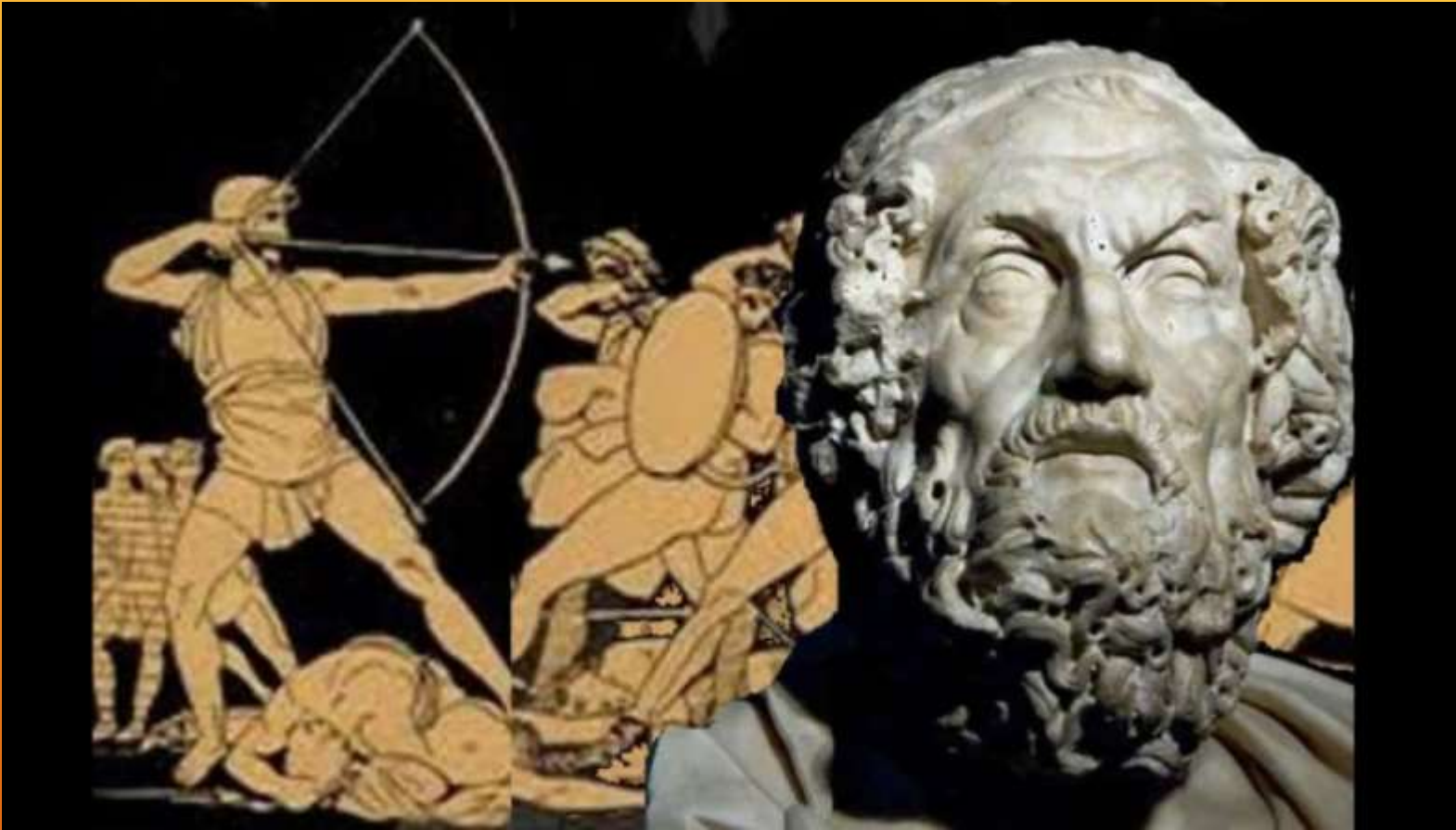
Ο Τηλέμαχος αιφνιδιάστηκε προς στιγμήν, γρήγορα όμως ανέλαβε ρόλο προστάτη της μητέρας του, την επαίνεσε ως έπαθλο του αγώνα, έστησε τα πελέκια και έκανε ο ίδιος την αρχή, για να αποδείξει ότι είναι άξιος να κρατήσει τα όπλα του πατέρα του. Δοκίμασε τρεις φορές χωρίς επιτυχία, την τέταρτη θα τα κατάφερνε, λέει ο ποιητής, τον ανέκοψε όμως με νεύμα ο Οδυσσέας. Αντιλήφθηκε τότε το σχέδιο του πατέρα του, προσποιήθηκε αδυναμία και παραιτήθηκε δίνοντας τη σειρά στους μνηστήρες.

Πρώτος δοκίμασε ο μάντης Ληώδης, αλλά απέτυχε και προέβλεψε ότι ο αγώνας αυτός θα φέρει συμφορά. Ο Αντίνοος όμως τον αποπήρε και πρότεινε να αλείψουν το τόξο με λίπος ζεστό, για να μαλακώσει· δοκίμασαν στη συνέχεια όλοι χωρίς επιτυχία, εκτός από τους δύο κορυφαίους, τον Ευρύμαχο και τον Αντίνοο.

Την ώρα εκείνη δοκίμαζε ο Ευρύμαχος να τεντώσει το τόξο, χωρίς επιτυχία κι αυτός, οπότε ο Αντίνοος πρότεινε να αναβάλουν για αύριο τον αγώνα· σήμερα, εξάλλου, είναι η γιορτή του Απόλλωνα, είπε.

Παρακάλεσε τότε ο Οδυσσέας να του επιτρέψουν να δοκιμάσει κι αυτός, τον πρόσβαλε όμως άσχημα ο Αντίνοος. Αλλά η Πηνελόπη κι ο Τηλέμαχος στήριξαν το αίτημά του και το τόξο πέρασε τελικά στα χέρια του. Η Ευρύκλεια και ο Φιλοίτιος έκλεισαν τις πόρτες και οι υπηρέτριες περιορίστηκαν στον χώρο τους, όπως και η Πηνελόπη.

Ο Οδυσσέας περιεργαζόταν κιόλας το τόξο, ενώ οι μνηστήρες τον σχολίαζαν πικρόχολα· πανικοβλήθηκαν όμως όταν τον είδαν να τεντώνει εύκολα τη χορδή και να περνά το βέλος μέσα από τις τρύπες όλων των τσεκουριών.

Ο Όμηρος μας πληροφορεί ότι ο Οδυσσέας γνώριζε καλά το όπλο, αφού πριν τα τρωικά αναζητάει δηλητήριο για τα βέλη του στο βασιλιά των Ταφίων και όπως αναφέρει η Πηνελόπη έκανε συχνά άσκηση τοξοβολίας μέσα στο παλάτι(είκοσι χρόνια πριν) περνώντας το βέλος μέσα από τα πελέκια, το ίδιο αγώνισμα που αυτή θέτει στους μνηστήρες!...

Κάποτε ο Οδυσσέας, πηγαίνοντας στη Σπάρτη, συνάντησε στη Μεσσήνη, στο σπίτι Ορσίλοχου, τον **Ίφιτο**. Αφού γνωρίστηκαν αντάλλαξαν δώρα μεταξύ τους. Έτσι, ο Οδυσσέας έδωσε στον Ίφιτο ένα ξίφος κι ένα δόρυ, ενώ ο Ίφιτος του έδωσε ένα **τόξο**. Το τόξο αυτό ο Ίφιτος το είχε κληρονομήσει από τον πατέρα του, τον **Εύρυτο**, που ήταν βασιλιάς της Οιχαλίας. Ο Εύρυτος πάλι το είχε κληρονομήσει από τον δικό του πατέρα, τον **Μελανέα**, ο οποίος ήταν εξαιρετικός τοξότης και γι' αυτό λέγανε πως ήταν γιος του Απόλλωνα.

ΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ ΤΗΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΠΗΓΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ:

https://photodentro.edu.gr/photodentro/athla_agones_pidx0036158/
<https://www.fhw.gr/olympics/ancient/gr/104a.html>

<http://odysseus.culture.gr/a/1/11/ga110.html>

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2252/Fysiki-Agogi_A-B-G-Gymnasiou_html-empl/index1.html

http://ebooks.edu.gr/ebooks/v/html/8547/2232/Omirika-Epi-Odyseia_A-Gymnasiou_html-empl/